

Saksframlegg

Arkivsak: 23/2915 - 62
Saksbehandler Marit Liengen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
021/24	Hovedutvalg for plan og utvikling	18.06.2024

Fastsettelse av planprogram - Detaljregulering for Søsterbekk kryssingsspor, PlanID 2023007

Jeg viser til sakens utredning og vil foreslå følgende:

Vedtak:

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 4-1, § 12-9 jf. § 12-11 og forskrift om konsekvensutredninger § 16, fastsetter Hovedutvalg for plan og utvikling planprogrammet for detaljregulering av Søsterbekk kryssingsspor planID 2023007, sist revidert 23.05.2024.

Rådmannen i Narvik,
Lars Skjønnås

Hovedutvalg for plan og utvikling 18.06.2024

Behandling:

Votering nr 1 - Votering over forslag

Forslag: **Opprinnelig forslag**

For: 10 stemmer (100%) - A 3, FRP 2, H 1, INP 2, SP 1, SV 1

Mot: 0 stemmer (0%)

PLAN - 021/24 Vedtak:

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 4-1, § 12-9 jf. § 12-11 og forskrift om konsekvensutredninger § 16, fastsetter Hovedutvalg for plan og utvikling planprogrammet for detaljregulering av Søsterbekk kryssingsspor planID 2023007, sist revidert 23.05.2024.

Saksutredning:

Innledning

Niras AS søker på vegne av Bane NOR om at Narvik kommune behandler og fastsetter planprogram for detaljregulering av Søsterbekk kryssingsspor med konsekvensutredning for reindriftsnæringen og friluftslivet i planområdet.

Rettsgrunnlag

Plan- og bygningsloven
Forskrift om konsekvensutredning
Naturmangfoldloven

Faktadel

Formålet med planarbeidet er å tilrettelegge for kryssingsspor mellom Søsterbekk og Haugfjell Stasjon for å øke kapasiteten på Ofotbanen. Prognose for fremtidig trafikk i 2040 er 66 tog per døgn, mot dagens 46 tog per døgn. Samtidig skal det etableres nytt signalsystem (ERTMS) på Ofotbanen som skal iverksettes fra 2028. Kryssingsspor skal bygges parallelt med eksisterende spor. Det vil være behov for snøoverbygg, en godkjent krysningsmulighet, og nødvendig sikring av jernbanen.

Områdene som kreves for å etablere tiltaket vil bli regulert til jernbaneformål og danner grunnlag for erverv av nødvendig grunn. Områder som kun skal brukes i anleggsperioden vil bli regulert til midlertidige rigg- og anleggsområder så lenge anleggsarbeidet pågår. I den tidlige fasen av prosjektet har planområdet tatt høyde for alle mulige plasseringer av kryssingssporet. Dette vil bli tilpasset når endelige løsninger er valgt.

For nærmere redegjørelse vises det til vedlagte dokumenter.

Plangrunnlag og behandling

Statlig føringer og retningslinjer

Gjennom Konseptvalgutredning Nord-Norgebanen har Samferdselsdepartementet i sitt tildelingsbrev nr. 2 til Statsbudsjettet 24.02.2022 gitt midler til kapasitetsøkende midler på Ofotbanen.

Regionale planer

Fylkesplan for Nordland sikrer at ressursgrunnlaget skal benyttes og forvaltes med god balanse mellom bruk og vern slik at natur- og kulturmiljø, kulturminner, landskapskvaliteter og fornybare ressurser ivaretas for framtidige generasjoner. Videre retningslinjer er at arealforvaltningen skal legge til rette for et mangfoldig næringsliv og nødvendig infrastruktur, og ha fokus på muligheter for vekst og verdiskaping på grunnlag av ressursgrunnlaget i fylket.

Kommuneplaner og reguleringsplaner

I gjeldende kommuneplan er området avsatt til grønnstruktur, naturområde, turdrag, friområde og formål og trasé for jernbane.

Hensynssoner som berøres er:

H_570 Kulturminner og kulturmiljø,

H_520 Reindrift og

H370 Høyspentanlegg.

Svært viktig friluftslivsområde som berøres av planområdet er Rombaksbotn - Katterat – Rallarveien.

Detaljregulering for Søsterbekk hytteområde, vedtatt 17.06.2021. Reguleringsplanen legger opp til fortetting av eksisterende hytteområde. Dette området vil bli berørt av rigg- og anleggsarbeidet.

Reguleringsplan for Rombaksbotn - Bjørnfjell, vedtatt 25.04.1996. Reguleringsplanen skal sikre verdier knyttet til friluftsliv, kulturminner og bygging og drift av Ofofbanen.

Planområdet, beliggenhet og avgrensning

Planområdet ligger nordøst i Narvik kommune nær grensen til Sverige, med tilknytning til Søsterbekk og Haugfjell stasjon. Planområdet er ca. 1500 daa stort, og går fra Spionkoptunnelen, ca. 1 km sør for Søsterbekk holdeplass og til avkjøring fra E10. I tillegg et område som strekker seg ca. 500 m fra Haugfjell stasjon mot Bjørnfjell stasjon. Planområdet er satt såpass stort for å ta hensyn til anleggsperioden, og for å gi et større mulighetsrom i forhold til valg av utforming og plassering av kryssingssporet. Størrelse på planområdet vil i løpet av prosessen tilpasses valgt løsning.

Planområdet består av småkupert fjellandskap med løvskog, bekker og små vann. Det er et populært hytte-, tur- og friluftslivsområde som benyttes til alle årstider. Stiene er godt opparbeidet og merket, og ble brukt som anleggsveier under byggingen av Ofofbanen. Det er også flere ruiner etter bygninger som stammer fra samme periode. Det er trekkruter for rein som går på tvers av jernbanen.

Utredningstemaer i planprogrammet

Det vises til kapittel 8 i planprogrammet der temaene listet under vurderes etter tilfredsstillende og anerkjente metoder. For enkelte punkter skal det gjennomføres omfattende innhenting av kunnskapsgrunnlag og gjennomføres befaringer.

- Friluftsliv og samiske interesser har krav til konsekvensutredning.
- Naturmangfold
- Vannmiljø
- Landskap
- Kulturminner og kulturmiljøer
- Støy, vibrasjoner og støv
- Lysforurensing
- Universell utforming
- Anleggsgjennomføring
- Samfunnssikkerhet og beredskap (ROS-Analyse)

Endringer i forslag til planprogram

Etter innspill fra Statsforvalteren i Nordland vedr. samiske interesser og friluftsliv og møte med tiltakshaver, er det stilt krav til konsekvensutredning da både friluftslivsinteresser og reindrift blir berørt. Konsekvensutredning for friluftsliv knyttes hovedsakelig til fri ferdsel i anleggsperioden med mulighet for å komme seg over jernbanesporet og videre ut i marka. Konsekvensutredning for samiske interesser knyttes hovedsakelig til at kunnskapsgrunnlaget for reindrift ikke er oppdatert og at det er trekklei i området.

Økonomi og inndekning

Planforslaget er av privat karakter, og forventes ikke å ha direkte innvirkning på kommunens økonomiplan.

Naturmangfold

Naturmangfold er blant temaene som skal utredes i planforslaget. De miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 – 12 skal legges til grunn ved utøving av offentlig myndighet som kan påvirke naturmangfoldet. I § 8 framgår det at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for å skade

naturmangfoldet. Virkninger av tiltak skal vurderes ut fra den samlede belastningen økosystemet blir utsatt for, jf. § 10. Om det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet skal føre-var-prinsippet legges til grunn, jf. § 9. Dette i den hensikt at vesentlig skade på naturmangfoldet unngås ved at det av 4 treffes en beslutning ut fra et kunnskapsgrunnlag som ikke er tilfredsstillende. Kostnadene ved miljøforringelse skal dekkes av tiltakshaver, jf. § 11. Det skal videre tas utgangspunkt i miljøforsvarlige teknikker eller driftsmetoder som gir det beste samfunnsmessige resultat på kort og lang sikt, jf. § 12. Vurderinger og eventuelle avbøtende tiltak vil fremgå i utredningene.

Samfunnsutvikling

Realisering av planen for nytt kryssingsspor vil kunne påvirke lokalsamfunnet både positivt og negativt. Planforslaget antas i utgangspunktet ikke å bidra direkte til økt folketall, bolyst eller bilyst. Dette er nærmere beskrevet i rådmannens vurdering.

Samfunnsøkonomisk effekt

Realisering av planen for nytt kryssingsspor vil være viktig for å øke kapasiteten på Ofotbanen og dermed gi en positiv effekt for lokalsamfunnet og bidra indirekte til økt sysselsetting både i anleggsfasen og etter at kryssingssporet er ferdigstilt. Lokalt i området rundt Søsterbekk vil bygging av nytt kryssingsspor kunne påvirke omgivelsene både positivt og negativt. Dette vil utredes nærmere i planforslaget, og er nærmere beskrevet i rådmannens vurdering.

Medvirkning

31.09.2023 ble oppstartsmøtet avholdt . Det ble meldt om oppstart av planarbeidet i Fremover 26.10.2023 og berørte grunneiere, naboer og overordnede myndigheter ble tilskrevet i brev, datert 25.10.2023, med svarfrist 29.11.2023. Det kom totalt 22 innspill til varsel om oppstart. Innspillene ligger samlet som vedlegg.

15.11.2023 ble det avholdt åpent informasjonsmøte i Narvik. I møtet ble det informert om tiltaket, prosessen og det var anledning til å stille spørsmål. Det var 30-40 fremmøtte. For berørte grunneiere (inkl. hytteeiere) på Haugfjell og Nordstrømbakka var det tidlig dialog og medvirkning, med varslings varsel om oppstart, og med dialogmøte 27.02.2024. Møtet ble holdt for å informere om tiltaket og hvordan grunneierne kan bli påvirket i og etter anleggsperioden.

Det skal fremover være dialog med grunneier Statskog og reinbeitedistriktene. For øvrige berørte interesser vil det ved behov utveksles informasjon og være dialog. Myndigheter og andre offentlige instanser får invitasjon til å delta i ROS-møte. Det er aktuelt med åpent møte når planen skal på offentlig ettersyn og høring.

Det er avholdt konsultasjon med Skjomen reinbeitedistrikt og Gielas reinbeitedistrikt som berørte reinbeitedistrikt. De har god dialog med Bane NOR angående hensyn til reindrifta og prosjektering. Møtereferatene skal ligge med plansaken som vedlegg så fort de er revidert og godkjent. Invitasjon til medvirkning i planarbeidet er overholdt.

26.03.2024 ble det varslet oppstart av arbeid med planprogram med høringsperiode fram til 7.5.2024. Det kom 10 uttalelser til høring av planprogram. Uttalelsene ligger ved som vedlegg.

Konsultasjoner jf. sameloven kap 4

02.11.2023 ble det invitert til konsultasjon for Skjomen reinbeitedistrikt og Gielas Reinbeitedistrikt. Talma, Gabna og Girjas (svenske samebyer) er invitert og har takket nei til konsultasjon. Svenske samebyer med reinbeitedistrikt og/eller avtale med Norske reinbeitedistrikt har rett til å bli invitert til konsultasjon/informasjonsmøte for å uttale seg til planen.

8.02.2024 og 10.04.2024 ble det avholdt konsultasjon med Skjomen reinbeitedistrikt og Gielas reinbeitedistrikt. Møtereferat med Skjomen reinbeitedistrikt ligger ved som vedlegg.

Møtereferat fra konsultasjon med Gielas reinbeitedistrikt er sendt de til godkjenning og legges ved saken til offentlig ettersyn, senest før sluttbehandling.

Viktigste hovedpunktene under konsultasjonene:

- Planen vil påvirke reinbeitedistriktenes interesser og det skal utarbeides konsekvensutredning for temaet samiske interesser.
- Reinbeitedistriktene mener at kommunen må være i forkant og ha en helhetlig tankegang vedr. samiske interesser. I planområdet vil ikke konsekvensene for utbygging ha størst påvirkning, men jernbanen vil kunne oppleves som en større barriere å krysse grunnet den økte tog-belastningen som vil kunne gi økt risiko for reinpåkjørslar.
- Eksisterende sikringstiltak langs jernbanen er farlig for rein og kan føre til at den blir fanget inne i sporet. Det vises til eldre sikring og skjæring vest for Haugfjell stasjon.
- Veien inn til Bjørnfjell må ikke vinterdriftes. Det vil bli barriere for rein, grunnet høye brøytekanter og at reinen ledes til jernbanespor.
- Det skal avholdes møter mellom Bane NOR og de berørte reinbeitedistriktene angående detaljene i prosjektet. Møtene skal sikre at reinbeitedistriktene får ivarett sine interesser. Møtereferatene skal ligge ved saksbehandlingen når de er klare.

Rådmannens vurdering

Rådmannen er av den oppfatning at prosjektet både har positive og negative konsekvenser for klima, miljø og samfunn. Det legges opp til kryssingsspor som vil bidra til å øke kapasiteten på Ofotbanen, som vil komme samfunnet og regionen til gode. Samtidig vil det medføre ulempe for friluftslivet, hytteeierne, samiske interesser og andre brukere av området. Reguleringsplan for Rombaksbotn - Bjørnfjell skal ivareta friluftslivet, kulturminner og drift av Ofotbanen. Det er viktig å vise til at området allerede er utbygget med jernbane og tilhørende infrastruktur, at det vil bli en økning i trafikk på jernbanen og endring i ferdsel langs eller over sporet for brukere. Rådmannen har også oppfatningen av at det er fornuftig å bygge langs eksisterende spor i forhold til en helt ny trasè, for å minimere inngrep og for stor endring av landskapsbildet i området. Rådmannen er positiv til at planprogrammet sikrer at disse temaene skal utredes og at det er stilt krav til KU for konsekvenser for friluftsliv og samiske interesser. Rådmannen er svært fornøyd med at det er sikret tidlig dialog mellom tiltakshaver og samiske interesser.

Det er viktig for rådmannen å presisere at etablering av kryssingsspor vil være viktig for å styrke Narvikregionen som regionsenter og logistikk-knutepunkt, for flere interesser som reiseliv, forsvar og godstrafikk mm. Bane NOR opplyser at det har strenge krav til utforming av tiltak og dets påvirkning på omgivelsene og at det ivaretas gjennom prosessen. Rådmannen viser til at konsekvenser tiltaket vil ha for klima, miljø, samfunn og berørte skal vurderes og belyses i plandokumentene. Rådmannen mener innspillene er ivarett i det reviderte planprogrammet.

Konklusjon

Rådmannen anser at forslag til planprogram til detaljregulering for Søsterbekk kryssingsspor med konsekvensutredning ivarett samfunnets interesser på en tilfredsstillende måte. Planprogrammet redegjør for de krav til planprogram som er satt i plan- og bygningsloven. Ut ifra en samlet vurdering anbefaler rådmannen at planprogrammet fastsettes av hovedutvalg for plan og utvikling.

Dersom hovedutvalg for plan og utvikling velger å avvise planprogrammet slik det foreligger, må dette begrunnes og saken sendes tilbake til rådmannen for endringer.

Forslag til vedtak

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 4-1, § 12-9 jf. § 12-11 og forskrift om konsekvensutredninger § 16, fastsetter Hovedutvalg for plan og utvikling planprogrammet for detaljregulering av Søsterbekk kryssingsspor planID 2023007, sist revidert 23.05.2024.

Vedlegg

- 01 Planinitativ Søsterbekk kryssningsspor
- 02 Referat fra oppstartsmøte - Detaljregulering Søsterbekk kryssingsspor
- 03 Møtereferat med Statsforvalter i Nordland om KU
- 04 Møtereferat om kunnskapsgrunnlag reindrift
- 05 Skjomen reinbeitedistrikt - Møtereferat fra Konsultasjon jf. Sameloven kapittel 4
- 06 Samlede innspill til varsel om oppstart 22 stk
- 07 Tiltakshavers innspillsvurdering etter varsel om oppstart
- 08 Samlede uttalelser til høring av PP 10 stk